

szabaddá óhajtja tenni számunkra az utat a mitológiai alkotások befogadására ill. ahogy Kerényi mondja, a mindnyájunkban meglevő „titkos mitológiai képességet” felébresztve lehetővé kívánja tenni a mitológiai jelentések megragadását. Ősi görög, ind, vogul és egyéb szövegből megtudjuk mindazt, amit a mitológia az „isteni gyermek” témájáról mond. Jung kommentárjából azután világosan kitűnik, hogy a mitológiában is ugyanazok az archetypusok, ősképek, az emberiségnek ugyanazok az ősi víziói törnek elő a lélek mélységeiből, amelyek az álmokban a költői, képzőművészeti vagy másféle alkotásokban is megjelennek. Ugyanakkor az ókonkutatásnak régi problémája, a *Roma quadrata* kérdése is új megvilágításba kerül.

A további részleteredmények ismertetése helyett, amelyek a középiskolai tanár tudományos továbbképzését szolgálnák, egy másik, a gyakorlati nevelő számára sokkal fontosabb jelenségre mutatunk rá: Kerényi a klasszika-filológia hagyományos szövegeibe új életet tud önteni, új mélységeket tud belőlük feltárni. Kiderül, hogy azok a „királyi szövegek,” amelyeket tanítványainknak tovább adunk, mint mindenkor, ma is pompás talajt nyújtanak az elmélyülésnek és a szellemi erőfeszítésnek. Ezek a szövegek a velük való foglalkozás minden pillanatában (minden tanórán) új szépségeket nyújthatnak a modern olvasónak is. Ha tehát a szöveg számunkra kihűltnek, unalmasnak, halottnak tűnnék, akkor nyilván bennünk van a hiba: nem teszünk meg mindent azért, hogy a klasszikus szövegekben megpillantsuk az élet örök problémáit. A szövegek nem avultak el, legfeljebb mi alszunk.

S.

Quint Józsefné, Quint József élete és munkássága. I-II. kötet. Budapest.

Erről a két könyvről tulajdonképpen nem írni kellene sikerült vagy kevésbé sikerült ismertetést, vagy kivonatokat közölni; nem, ennek a két könyvnek minden lapjára szükségünk van, ennek a két könyvnek ott kell lennie mindnyájunk pedagógiai könyvtárában, asztalán, mert azon kevés közül való, amelyre azt szoktuk mondani, hogy örökbecsű!

Az első kötetben mesteri módon állítja eléink a szerető szívű özvegye Quint Józsefet, a nagyszerű mestert, a tanítók tanítóját, a kiváló pedagógust azokban a mozaikszerű életképekben, amelyek elvezetnek bennünket a torontálmegyei kis Zsombolyától Európa kis és nagy országain keresztül a finn testvérek ölelő karjáig. Mindezt pedig az író oly élvezetes formában teszi, hogy nem tud szabadulni a könyv csodás bűvköréből, legyen az pedagógus, vagy nem pedagógus.

A mozaikokból rajzolódik eléink Quint József kiváló alakja, ki mint fáradhatatlan munkás, széles látókörű vezető, nagyszerű képességeivel és akaraterőjével a legmélyebb ugárokat szántja a magyar nevelés terén. Tanároknak, tanítóknak igazi mintaképe ő, ki e könyvek soraiban ma újra éled, s elébünk áll, hogy égő fáklyaként világítson továbbra is előttünk az ő soha nem leküzdő kötelességteljesítő s hivatásszerető hűségével. Ideálja minden tanítónak, tanárnak és mindazoknak, kik magasba akarnak törni, nagyvá akarnak nevelődni, vagy nagyokat akarnak nevelni. Ideálja minden magyar nevelőnek!

A nagyság útja, a munka embere, a pontosság és lelkiismeretesség ideálja rajzolódik fénylő mintaképpé a legelvezetesebb formában eléink az első kötetben. Az ilyen könyvnek ott kell lennie mindnyájunk asztalán, sorainak mind-

nyájunk szívében. Nem tudnék gazdagabb, értékesebb és ugyanekkor olcsóbb könyvet ajándékba juttatni pedagógusnak, leendő pedagógusnak, nevelőnek, atjának, mint „Quint József életét és munkásságát” tartalmazó nagyszerű könyvet.

A III. kötet a népiskola minden tantárgyából elsőrendű mintatanításokat gyűjt az ország legkiválóbb pedagógusainak tollaiból Quint Józsefnek a népiskolára vonatkozó tanfolyamai nagyszerű előadásaival együtt. Így ez a könyv a mintatanításoknak gazdag kincsháza s mint ilyen, talán egyedül álló a rendkívüli gazdagságával, sokoldalúságával, változatosságával. Hogy egy ilyen gyűjtemény mit jelent a tanító vagy tanítójelölt asztalán, azt mindenki tudja.

Illesse a legnagyobb tisztelet és köszönet az író és egyben kiadó özvegy Quint Józsefnét, ki a magyar pedagógiai irodalmunkat két ilyen gazdag tartalmú könyvvel gyarapította s áldozatos szeretetével anyagilag is lehetővé tette részünkre, hogy ezeket a műveket beszerezhessük.

Kovács Sándor

Dr. Kiss Tihamér László, A gyermek tárgy- és térszemlélete fejlődésének vizsgálata.

A szerző munkája, melyet még mint a a genfi Rousseau Intézet ösztöndíjas-a Piaget professzor ösztönzésére kezdett el, egy részletvonalát jelenti azoknak a vizsgálódásoknak melyek együttes eredménye a gyermek térszemléletének fejlődésmenetét van hivatva feltárni a kísérleti lélektan módszereivel.

A szerző kísérleti vizsgálataira vonatkoztak, hogy miképpen tudja a 3—12 éves gyermek a henger és kúp síkmetszetét elképzelni. A kísérleteknél, melyeket a szerző 20 (4—8 éves) genfi és 12 (3—12) magyar gyermekkel végzett, a kísérleti személyek reakciói természetesen különböző fokozatokban nyilvánulhatnak: lerajzolás, az előmutatott rajzok közül a megfelelő kiválasztása, leírás, meghatározás rajzzal kapcsolatban vagy anélkül.

A szerző széles módszertani alapvetésen indulva igyekszik kiküszöbölni a zavaró mozzanatokat és áthidalni mindazon nehézséget, amelyek a lélektani, de különösen a gyermek-kísérletek állandó jellemzői; annál inkább, minél kisebb korú gyermekekről van szó.

A kapott megoldások analízise és értelmezése alapján, egybevetve azokat az általános fejlődéstani elvekkal és törvényekkel, a szerző négy fokozatot különböztet meg és ír le a 3—12 éves gyermek térszemléletének fejlődésében. E fokozatok a 3—5, 4—6, 6—9, és a 10—12 éves gyermek térszemléletének fejlődési fokát tükrözik.

Ebből kiindulva pedagógiai konzekvenciákhoz jut, melyek a term. rajz, földrajz, az írás de különösen a mértan tanításában érvényesítendők.

Párkányi László

Szabó Árpád, Demosthenes és Athén. Parthenon tanulmányok, Bp. 1943.

A könyv függelékében azt hangsúlyozza az író, hogy e tanulmány első-sorban olvasmánynak készült s ezért került benne minden terhelő adatot. Hozzátehetjük: érdekes olvasmánynak, mely alkalmas arra, hogy a művelt közönség figyelmét ráterelje az ókori történet egy izgató, átmeneti korszakára, s arra is alkalmas — és mi nevelő erejét főleg ebben látjuk, — hogy diákjainknak kitűnő korrajzban mutatja Demosthenest és korát és megtanítja őket